

פרק א' - טובים השניים מן האחד

פנק כ-מ' 21-17:

ב. 1. "ויקרא את שמם אדם" - זוגיות כהשלמה:

כל אחד מבני הזוג מביא את עולמו- תורם ונתרם

קשר זה דורש התחשבות ונתינת מקום לבן/בת בזוג

השלמה מעשית ונפשית יוצרת מערכת יחסים זוגית תקינה

- הרב אליהו דסלר מסביר מדוע אדם מרגיש שלמות בעת נישואיו:

העובדה היא שהנישואין מהווים השלמה לאדם, ובלעדיהם הוא חסר וחלקי, ושמצבו הטבעי של האדם הוא להיות נשוי. באופן דומה כמובן גם האישה נמצאת בחוסר עד שהיא מתחתנת.

דברי הרב דסלר מפורסמים והמסר בהם חשוב ומשמעותי. מקומה וכוחה של הנתינה בחיי הנישואין. **"כי הנותן יאהב"** לשאוף להגיע למעלת הנתינה ושהנתינה תהיה הדדית בין בני הזוג, ואז ידעו שמחה וטוב בנישואיהם. בנקודה זו כדאי להעיר שכשם שצריך לדעת לתת בתוך חיי הנישואין, לא פחות חשוב לדעת לקבל, להיות מוכנה להיות במקום חסר ו'מזקק' לעיתים.

ב. 2. אתגר הזוגיות:

1. הפרק פותח במימרא מהגמרא (תלמוד בבלי מסכת ברכות) משחק מילים שהיה נפוץ בארץ ישראל בתקופת הגמרא "מצא" או "מוצא" ומשמעותו היא שקשר נישואין יכול להיות השלמה, ברכה וטובה לאדם והוא יכול גם להיות, חלילה, מר ממות להפוך את החיים לסיוט.

יש כאן אמירה לאדם בידך להכריע האם תהיה במציאות של מצא או מוצא הכל תלוי בנקודת המבט האישית שלך ובהכרעה שלך כיצד להתייחס למציאות. כמו כן כתוב 'מוצא אני' מי שמייחס את נישואיו רק לעצמו ולא זוכר כי 'מה' אישה לאיש' לא יראה ברכה בנישואיו.

2. מטרת המדרש **בויקרא רבה** היא להראות עד כמה הזיווג בין איש לאישה הוא דבר עצום ואינו דבר של מה בכך, וההשגחה האלוקית מצויה בו.

(ע"פ מדרשים אחרים אנו יודעים שאותה מטרונה (=אישה חשובה) היתה אישה עשירה, לא יהודיה, שחיה בציפורי והיו לה מפגשים רבים עם רבי יוסי בן חלפתא בהם שטחה לפניו את שאלותיה האמוניות).

בסיפורנו, שורשה של שאלתה של המטרונה הוא שאלה פילוסופית אמונית: האם הקב"ה רק ברא את העולם ומאז פסק להתעניין בו והוא מתקיים מכוח החוקים שקבע לו או שמא הוא מנהיג ומקיים אותו גם לאחר שסיים את בריאתו. רבי יוסי עונה לה שה' נוכח ופועל בבריאה בכל רגע ורגע והוא 'מזווג זיווגים' (ביטוי שאפשר להבינו גם באופן כללי הקב"ה הוא האחראי על כל חיבור וחיבור שנוצר בעולם בין בני אדם, בין אדם למקום עבודתו, למקום מגוריו וכד', ובאופן ספציפי כעוסק בזיווגם של איש ואישה). המטרונה מתפלאת שרבי יוסי עונה לה בדבר כל כך פשוט, כביכול הקב"ה עוסק בזוטות ולא בדברים נשגבים, ונראה לה שאין צורך בהתערבות אלוקית ע"מ לשדך שידוכין. רבי יוסי אומר לה שגם אם בעיניה הדבר קל הרי בעיני הקב"ה

הוא קשה כקריעת ים סוף ביטוי שכנראה אין להבינו כקושי לבצע חלילה, שהרי שום דבר אינו קשה לפני המקום, אלא קשה מלשון חזק, עוצמתי, דבר שרושמו אדיר והשפעתו עצומה, כמו שהיתה, בשעתה, קריעת ים סוף.

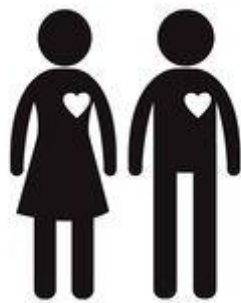
הסיפור מתאר את תוצאות ניסיונות השדכנות הכושלים של אותה מטרונה. כל אלף עבדיה ואלף שפחותיה חחרים מוכים ופצועים והיא מבינה את גודלה של תורת ישראל. אותה מטרונה תפסה את הנישואין כקשר טכני, כחיבור אקראי. ואילו לאחר כשלון השידוכין שלה היא הבינה שבין איש לאישה ישנו חיבור נשמתי, שצריך את החיבור האלוקי כדי שהוא יעלה יפה.

בהמשך להשוואה בין השידוכין לבין קריעת ים סוף, המדרש מסתיים בדרשה על הפסוק **'מושיב יחידים ביתה מוציא אסירים בכושרות'** הפסוק מחבר בין החיבור שבין איש לאישה ("מושיב יחידים ביתה" איש ואישה שהיו כל אחד מהם יחידים, נפרדים, הופכים לזוג ומקימים בית משותף) לבין יציאת מצרים ("מוציא אסירים בכושרות). הביטוי **"בכושרות"** נדרש כחיבור של שתי מילים **בני, ושירות**.

3. המהר"ל (הרב יהודה ליינא):

הסברו של המהר"ל עוסק בזהות שבין נס הפרדת "האחד" הבלתי מתפרד בטבעו (המים) לחלקים לנס האיחוד של החלקים הבלתי מתחברים (איש ואשה) לאחד.

ב.3. זכר ונקבה ברא אותם:

במסגרת העיסוק במהות הקשר בין איש לאישה ובאתגר הזוגיות, עולה שאלת ההבדלים בין גברים לנשים. איש ואישה הם שתי מהויות שונות, גופנית ודאי ונפשית ואישיותית במובנים מסוימים. בלימוד פסוקי הבריאה ניתן היה לראות שני כיוונים. מצד אחד פרק א' המתאר זכר ונקבה הנבראים כאחד, ומצד שני פרק ב' המתאר את בריאת האיש ורק לאחר מכן בריאת האישה מצלעו של האדם.

בשאלת ההבדלים בין גברים לנשים ישנן גישות שונות, אין חולק על כך שישנם הבדלים פיזיים, שיש להם גם משמעויות פסיכולוגיות ואחרות, אולם ישנן גישות המעצימות מאד את המימד השונה והמבדיל, עד כדי "גברים ממאדים ונשים מנוגה" ואחרים המדגישים יותר את המשותף, או את הראיה האינדיבידואלית של האדם כאדם, בעל תכונות "נשיות" ו"גבריות" במינוחים כאלו ואחרים.

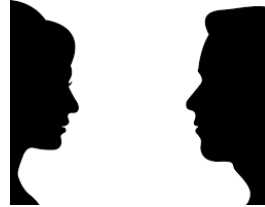
שתי גישות: הרב עובדיה ספורנו, והנצי"ב.

1. **הספורנו** סובר כי ההבדלים בין האיש לאישה הינם רק במבנה וביכולות הגופניות אך לא במובנים הרוחניים שכליים נפשיים (הביטוי 'צורה' קשור לאריסטו ופילוסופיה היוונית שטבעו את המונחים 'חומר' ו'צורה' המקבילים פחות או יותר לביטויים 'גוף' ו'נפש') "להיות לה צורת האיש וסגולותיו" לאישה ישנה אותה מהות רוחנית, אותן יכולות שכליות ורוחניות כמו לאיש וההבדל ביניהם הוא רק "בכלים הגשמיים" במבנה ובכישורים הגופניים.

2. **הנצי"ב** כתב כי האיש והאישה שם שתי בריות שונות לחלוטין ואינם דומים כלל זו לזה.

3. הרב צבי יהודה קוק:

קיים שוויון בין איש ואישה שנבראו שניהם בצלם אלוקים. יחד עם זה יש גוונים שונים- הן מבחינה פיזיולוגית (גוף האיש שונה מגוף האישה, אם כי שניהם יחד משלימים זה את זה ויוצרים בניין האדם), והן הבדלים פסיכולוגיים.

שאלות:

1. מדוע אדם מרגיש שלמות כשהוא מתחתן? ומהו המפתח לזוגיות טובה ע"פ הרב דסלר?

אתגר הזוגיות

2. מה לומדים מ ברכות ח?
3. מה הבינה המטרונה לאחר השידוכים הכושלים שעשתה? "מהו" מושיב יחידים ביתה, מוציא אסירים בכשרות"
4. כיצד מסביר המהר"ל את הפסוק " מושיב יחידים ביתה"?

זכר ונקבה ברא אותם

5. במה דומים ובמה שונים האיש והאישה ע"פ הספורנו הנציב?
6. במה דומים ובמה שונים האיש והאשה ע"פ הרב צבי יהודה ומה מטרת השוני ?

